

Θρησκευτικά Στ' Δημοτικού

Αναζητώντας την αλήθεια στη ζωή μας

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	Κωνσταντίνος Γούλας, Εκπαιδευτικός Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών Ιωάννα Κορμηνού, Εκπαιδευτικός
ΚΡΙΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ	Ηρακλής Ρεράκης, Επίκουρος Καθηγητής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Ιωάννης Κάππος, Σχολικός Σύμβουλος Παναγιώτα Παπαδημητρίου, Εκπαιδευτικός
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ	Μαρία Μίσσιου, Εικονογράφος-Σκιτσογράφος
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ	Χαρά Οικονομοπούλου, Φιλολόγος
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ	Οικονόμου Γεώργιος, Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
ΕΞΩΦΥΛΛΟ	Τριαντάφυλλος Πατρασκίδης, Εικαστικός Καλλιτέχνης
ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	Ελληνικά Γράμματα Α.Ε. - «Multimedia Α.Ε.»

Γ' Κ.Π.Σ./ΕΠΕΑΕΚ-II/Ενέργεια 2.2.1/Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:

«Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων»

Πράξη με τίτλο:	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
	Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος
	<i>Ομότιμος Καθηγητής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης</i>
	<i>Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</i>
	«Συγγραφή νέων βιβλίων και παραγωγή
	υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού με βάση
	το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»
	Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
	Γεώργιος Τύπας
	<i>Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</i>
	Αναπληρωτής Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
	Γεώργιος Οικονόμου
	<i>Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</i>
	Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗΣ

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΜΑΚΕΤΑΣ,
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΑΛΛΑΓΩΝ ΒΑΣΕΙ ΥΠΟΔΕΙΞΩΝ
ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ,
ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ:
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ / Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό ΤαμείοΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής ΈνωσηςΕΣΠΑ
2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Κωνσταντίνος Γούλας Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής Ιωάννα Κορμηνού

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ

Θρησκευτικά Στ' Δημοτικού

Αναζητώντας την αλήθεια στη ζωή μας

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Η ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ Η ΦΑΝΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Εικ.1^η: Ο Χριστός Παντοκράτορας, 1310 μ.Χ., Παμμακάριστος, Κωνσταντινούπολη.

1. Πάντα οι άνθρωποι αναζητούν την αλήθεια

- *Ο άνθρωπος πάντοτε αναζητούσε την αλήθεια*
- *Με τους μύθους ο άνθρωπος προσπάθησε ν' απαντήσει στα μεγάλα ερωτήματα της ζωής*
- *Οι αρχαίοι πολιτισμοί έδωσαν τις δικές τους απαντήσεις στα ερωτήματα των ανθρώπων*
- *Όλες αυτές οι απαντήσεις όμως δεν ικανοποίησαν τον πόθο του ανθρώπου για την αλήθεια*

Μια από τις πιο αγαπημένες μου συνήθειες είναι ν' αναζητώ και ν' ανακαλύπτω διαρκώς νέα πράγματα. Η αναζήτηση αυτή έφερε εμένα και τους φίλους μου μια μέρα σε ένα παλαιοπωλείο. Είναι απίστευτο πόσα μπορούμε να μάθουμε από όλη αυτά τα παλιά αντικείμενα, που το καθένα μοιάζει να έχει τη δική του ιστορία. Ψάχνοντας, ανακαλύψαμε ένα παλιό και φθαρμένο βιβλίο που είχε τον τίτλο: «Το ημερολόγιο του Ανθρώπου». Η ονομασία του βιβλίου μάς φάνηκε ασυνήθιστη και διασκεδαστική και αποφασίσαμε να το αγοράσουμε και να το διαβάσουμε όλοι μαζί. Όταν το ανοίξαμε, άρχισε να ξετυλίγεται μπροστά στα μάτια μας το συναρπαστικό ταξίδι του Ανθρώπου στην ιστορία:

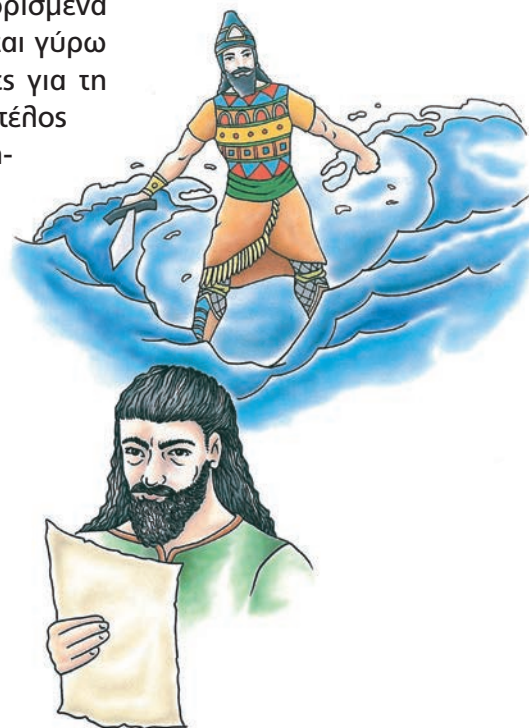
Γιατί ο άνθρωπος αναζητά την αλήθεια

«Το ταξίδι μου ξεκινά την εποχή που οι άνθρωποι άρχισαν να δημιουργούν πολιτισμό. Μου αρέσει να κάθομαι μαζί τους και να συζητώ για τα μεγάλα προβλήματα της ζωής.

Πόσο παράξενα τους φαίνονται ορισμένα πράγματα! Τα βράδια που κάθονται γύρω από τη φωτιά διηγούνται ιστορίες για τη δημιουργία του κόσμου και για το τέλος της ζωής. Αναρωτιέμαι από πού πηγάζουν αυτές οι αγωνίες τους. Είναι άραγε ο φόβος, η ελπίδα, μια βαθύτερη έλξη του ανθρώπου από το Απόλυτο* μέσα σε μια ζωή, όπου όλα φαίνονται να είναι σχετικά; Είναι δύσκολο να μαντέψω την απάντηση και αποφασίζω γεμάτος περιέργεια ν' ακολουθήσω την πορεία τους και τις αναζητήσεις τους μέσα στον χρόνο.

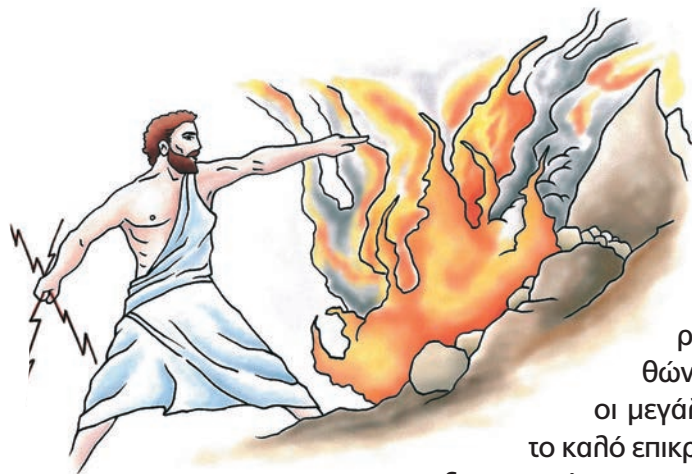
Οι αρχαίοι πολιτισμοί δίνουν τις δικές τους απαντήσεις

Ένας σταθμός του ταξιδιού μου είναι η αρχαία Βαβυλώνα, όπου οι κάτοικοι αγαπούν ιδιαίτερα ένα ποίημα** για τη δημι-

* Βλ. Γλωσσάριο

** Το ποίημα αυτό ονομάζεται «Ενουμά ελίσ» και είναι γραμμένο σε μια βαβυλωνιακή διάλεκτο. Θα πρέπει να δημιουργήθηκε μεταξύ του 19ου -17ου αιώνα π.Χ. και κατείχε σημαντική θέση στις θρησκευτικές παραδόσεις των λαών της Μεσοποταμίας.

ουργία. Για τους αρχαίους Βαβυλώνιους όλα ξεκινούν από το νερό. Μέσα από το νερό γεννιούνται και οι θεοί, οι οποίοι μετά από τρομερές συγκρούσεις, κατορθώνουν να επιβληθούν. Όταν οι μεγάλες μάχες τελειώνουν και το καλό επικρατεί, οι θεοί αποφασίζουν να δημιουργήσουν τον άνθρωπο.

Στη συνέχεια, η αναζήτηση της αρχής του κόσμου με οδηγεί στους αρχαίους Έλληνες. Τους πληροφορώ και ακούω τον δικό τους μύθο για τη δημιουργία του ανθρώπου: «Ήταν κάποτε χρόνοι, όταν θεοί βέβαια ήταν, θνητά όμως γέννη δεν ήταν. Σαν ήρθε λοιπόν για τούτα ο προορισμένος χρόνος της γένεσης, έπλησαν αυτά οι θεοί μέσα στη γη από γη και φωτιά, σμίγοντας και όσα με τη φωτιά και με τη γη γίνονται κράμα». Ο μύθος αυτός φαίνεται να τους είναι ιδιαίτερα αγαπητός, αφού δεν τον αναφέρει μόνο ο Πλάτωνας*, αλλά και ο Ησίοδος* και ο Αισχύλος*.

Από την Αίγυπτο δυνατοί θόρυβοι, που μοιάζουν να προέρχονται από κάποιους οι οποίοι δουλεύουν εντατικά, μου κινούν την περιέργεια. Όλοι μοιάζουν αποφασισμένοι να δημιουργήσουν οικοδομήματα που θα μείνουν για πάντα. Μπαίνω σ' έναν από τους τεράστιους τάφους... Δεξιά και αριστερά οι τοιχογραφίες εικονίζουν όλη τη ζωή του Φαραώ*, διότι πιστεύουν ότι ο θεός πρέπει να δει τη ζωή του ανθρώπου, για να κρίνει τη μεταθανάτια τύχη του. Στο τέρμα του διαδρόμου είναι η σαρκοφάγος με τη μούμια. Το σώμα του νεκρού πρέπει να διατηρηθεί ακέραιο για τον άλλο κόσμο, αλλά και να συνοδεύεται από τα αντικείμενα που θεωρούνται απαραίτητα για τη ζωή αυτή. Η πίστη των Αιγυπτίων για τη συνέχιση της ζωής μετά τον θάνατο μοιάζει να είναι το κέντρο του πολιτισμού τους.

Καμιά όμως από αυτές τις απαντήσεις δε με ικανοποιεί. Πιστεύω ότι αργά ή γρήγορα νέες αντιλήψεις θα πάρουν τη θέση των παλιών, ενώ η πραγματική αλήθεια δεν έχει ακόμα βρεθεί από τον άνθρωπο. Έτσι αποφασίζω να συνεχίσω το ταξίδι μου στον χώρο και στον χρόνο, αναζητώντας και άλλες απαντήσεις στα μεγάλα ερωτήματα που διαρκώς με βασανίζουν».

* Βλ. Γλωσσάριο

Ο άνθρωπος, ανικανοποίητος, συνεχίζει να αναζητά την αλήθεια

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

Πού πηγαίνω άραγε;
 Ακολουθώ τον ποταμό;
 Πού πηγαίνω;
 Ακολουθώ τους γλάρους;

Πού τάχα είναι αυτό το κάτι,
 πού είναι αυτός ο κάποιος,
 που θα μου πει γιατί ζω, γιατί πεθαίνω;

.....
 Κάτω στα ρεϊθρα των δρόμων,
 πάνω ψηλά, στα λαμπυρίσματα,

στην πόλη μέσα
 δεν υπάρχει αλήθεια;

.....
 Γιατί;
 Γιατί ζω;
 Γιατί πεθαίνω;
 Πες μου πού πηγαίνω;
 Πες μου γιατί;
 Πες μου πού;

Από το ροκ μιούζικαλ «Hair».
 Το τραγούδι έχει τον τίτλο «Where Do I Go?»

Ερωτήσεις - Ασκήσεις

1. Να αντιστοιχίσετε τις φράσεις:

Πίστη στη μεταθανάτια ζωή	•	•	Αρχαία Ελλάδα
Πλάτωνας	•	•	Βαβυλώνα
Ποίημα για τη δημιουργία	•	•	Αίγυπτος

2. Ο άνθρωπος αναζητά πολλές φορές τη γνώση στο παρελθόν. Ποια σχολικά μαθήματα μάς παρέχουν πληροφορίες για το παρελθόν του ανθρώπου; Ποια είναι η γνώμη σας για την αξία των γνώσεων και των εμπειριών που μας προσφέρουν οι πολιτιστικές παραδόσεις των λαών;

3. Αφού χωριστείτε σε ομάδες, μπορείτε να συγκεντρώσετε πληροφορίες για μύθους που έχουν άμεση σχέση με τα μεγάλα ερωτήματα της ζωής (π.χ. για τη δημιουργία του ανθρώπου και του κόσμου, για τη μεταθανάτια ζωή κ.λπ.). Αφού ολοκληρώσετε την έρευνά σας και επεξεργαστείτε το πληροφοριακό υλικό που συγκεντρώσατε, μπορείτε να το παρουσιάσετε στην τάξη, χρησιμοποιώντας τα εποπτικά μέσα που διαθέτει το σχολείο σας.

4. Μπορείτε να αναφέρετε έργα πολιτισμού (τέχνης, αρχιτεκτονικής, ποίησης, λογοτεχνίας, εθίμων, κοινωνικής οργάνωσης), που να σχετίζονται με τη θρησκευτική πίστη;

2. Η προσέγγιση της αλήθειας:

Μια βασανιστική αλήθ και συναρπαστική περιπλάνηση

- Οι τραγικοί ποιητές και οι φιλόσοφοι προσπάθησαν να προσεγγίσουν την αλήθεια, χωρίς όμως να δώσουν οριστικές απαντήσεις
- Οι ιδρυτές άλλων θρησκειών έδωσαν και αυτοί τις δικές τους απαντήσεις στα πανανθρώπινα ερωτήματα που σχετίζονται με την αναζήτηση της αλήθειας
- Στον Χριστιανισμό η αποκάλυψη της αλήθειας είναι η αποκάλυψη του ίδιου του Θεού

Η περιπέτεια του Ανθρώπου για να βρει την αλήθεια μάς είχε κινήσει την περιέργεια. Έτσι γυρίσαμε την επόμενη σελίδα στο ημερολόγιό του και τον ακολουθήσαμε στο ταξίδι του στον χρόνο.

«Ο πολιτισμός των ανθρώπων εξελίσσεται πολύ γρήγορα. Οι άνθρωποι έχουν πάψει να ικανοποιούνται από τους μύθους και αναζητούν νέες απαντήσεις στα ερωτήματα που τους απασχολούν.

Οι νέες απαντήσεις δίνονται από τους φιλοσόφους και τους τραγικούς ποιητές. Για άλλη μια φορά τα βήματά μου με οδηγούν στην αρχαία Ελλάδα.

Σ' ένα θέατρο παρακολουθώ μια τραγωδία που πραγματεύεται* έναν παλαιό μύθο, δίνοντάς του όμως, μια άλλη διάσταση. Είναι ο μύθος του Βελλερεφόντη** που με το φτερωτό του άλογο, τον Πήγασο, προσπαθεί να εισβάλει στον ουρανό και ν' ανακαλύψει τα μυστικά των θεών και τις απαντήσεις που γυρεύει.

Συνεχίζω την αναζήτησή μου και φτάνω στην αρχαία αγορά, όπου συναντώ τους φιλοσόφους. Λιγότερο ποιητικά, αλήθ με μια πρωτοφανή πνευματική δύναμη, ψάχνουν να βρουν την αρχή του κόσμου και της ζωής του ανθρώπου. Οι Ίωνες φιλόσοφοι** είναι αυτοί που πρώτοι απάντησαν σε αυτά τα ερωτήματα. Ο Θαλής** θεωρεί ότι όλα προήλθαν από το νερό, ο Αναξίμανδρος** θεωρεί αρχή των πάντων το άπειρο**, ο Αναξίμενης** τον αέρα, ενώ ο Ηράκλειτος** πιστεύει ότι η αρχή του κόσμου είναι η φωτιά.

Μετά από χρόνια, στην αρχαία αγορά ξαφνικά κάτι συμβαίνει. Ο κόσμος αρχίζει και συγκεντρώνεται γύρω από έναν φιλόσοφο, που διδάσκει με ασυνήθιστο τρόπο. Είναι ο Σωκράτης, που αναζητά απαντήσεις μέσα από τον διάλογο με τους συμπολίτες του.

Τον πλησιάζω και τον ρωτάω και εγώ γι' αυτό που με βασανίζει:

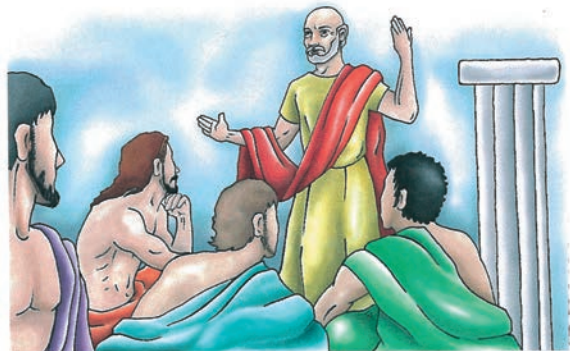
- Τι, αλήθεια, γνωρίζεις;
- Ένα μόνο γνωρίζω, ότι δεν γνωρίζω τίποτα.

Τα λόγια του αυτά ήταν μια παραδοχή*** των ορίων του ανθρώπου, που μετά από μια αγωνιώδη αναζήτηση

Οι τραγικοί ποιητές αναζητούν την αλήθεια

Οι φιλόσοφοι απαντούν στα ερωτήματα του ανθρώπου

* πραγματεύομαι: εξετάζω, αναπτύσσω ένα θέμα.

** Βλ. Γλωσσάριο

*** παραδοχή: αποδοχή, αναγνώριση

Οι δάσκαλοι ανατολικών θρησκειών διδάσκουν για την αλήθεια

Η Αλήθεια που αποκαλύπτεται

καταλήγει στο συμπέρασμα ότι με τις δυνάμεις του δεν μπορεί να κατακτήσει πλήρως την αλήθεια, την οποία όμως δε θα πάψει ποτέ ν' αναζητά.

Οι φιλόσοφοι και οι τραγικοί ποιητές, μέσα σε ένα πρωτόγνωρο για την εποχή περιβάλλον δημοκρατίας και ελευθερίας, άνοιξαν νέους δρόμους στην ανθρώπινη σκέψη και έδωσαν απαντήσεις στα αγωνιώδη ερωτήματα του ανθρώπου.

Κάπου στη Βόρεια Ινδία ένας άνθρωπος ψάχνει και αυτός με αγωνία την αλήθεια. Είναι ο Βούδας*, ο οποίος παρατηρώντας έναν γέροντα, έναν άρρωστο και έναν νεκρό, που αντιπροσωπεύουν μορφές του πόνου, συγκλονίζεται και αναρωτιέται για το πώς μπορούμε να απελευθερωθούμε από τον πόνο. Όταν θα αντικρίσει στη συνέχεια έναν μοναχό, θα αντιληφθεί ότι η απάντηση βρίσκεται στη λύτρωση του ανθρώπου από τον κύκλο των μετενσαρκώσεων* που τον κρατά δέσμιο σε αυτόν τον οδυνηρό κόσμο.

Συνεχίζω το ταξίδι μου στον χρόνο με ένα ερώτημα να με βασανίζει: Μπορεί άραγε ο άνθρωπος να ανακαλύψει την πραγματική αλήθεια, ή μήπως όλα είναι θεωρίες, που περιέχουν βέβαια αρκετή σοφία, αλλιά όχι όλη την αλήθεια; Μήπως όλοι είχαν κάνει ένα μεγάλο λάθος, να πιστεύουν ότι ο άνθρωπος μπορεί αποκλειστικά με τις δυνάμεις του να φωτίσει το βαθύτερο μυστήριο της ζωής;

Οι αμφιβολίες μου για το εάν είναι δυνατόν να υπάρξει μια αλήθεια που να αντέχει στον χρόνο άρχισαν να υποχωρούν, όταν άκουσα για την αποκάλυψη του ίδιου του Θεού. Η φλεγόμενη Βάτος που είχε δει ο Μωυσής στο όρος Σινά φανέρωσε την Αλήθεια, η οποία δεν αναλώνεται**, δε χάνεται ποτέ. Αυτή την αλήθεια δεν την κατακτά ο άνθρωπος μόνος του, αλλιά την αποκαλύπτει ο ίδιος ο Θεός και είναι μια αλήθεια αιώνια, μια αλήθεια που αφορά όλους τους ανθρώπους, μια αλήθεια που σώζει. Με την αποκάλυψη αυτή του Θεού στον Μωυσή άρχισε μια μακρά περίοδος αναμονής και προετοιμασίας των ανθρώπων για να δεχτούν τον Χριστό, που είναι η σαρκωμένη Αλήθεια.

Ήταν αδύνατο να μην προσπαθήσω να μάθω περισσότερα γι' αυτή την Αλήθεια. Το ταξίδι μου στον χρόνο έπρεπε να συνεχιστεί».

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

«Αίτεϊτε, καί δοθήσεται ὑμῖν, ζητεῖτε, καί εὕρησете, κρούετε, καί ἀνοιγήσεται ὑμῖν· πᾶς γάρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καί ὁ ζητῶν εὕρίσκει καί τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται».

«Ζητάτε και θα σας δοθεί, ψάχνετε και θα βρείτε, χτυπάτε την πόρτα και θα σας ανοιχτεί. Γιατί όποιος ζητάει λαβαίνει και όποιος ψάχνει βρίσκει και όποιος χτυπά του ανοίγεται».

Ματθ.7, 7-8

* Βλ. Γλωσσάριο

** αναλώνομαι: φθείρομαι

Ερωτήσεις - Ασκήσεις

1. Να βρείτε τις κρυμμένες λέξεις:

ΔΡΤΡΑΓΙΚΟΙΠΟΙΗΤΕΣ

ΟΛΦΙΛΟΣΟΦΟΙΠΟΛΗ

ΙΘΑΛΗΣΚΜΝΟΚΕΜΚΟ

ΙΛΟΠΘΡΗΣΚΕΙΕΣΠΟΙΜ

ΟΚΟΒΕΛΛΕΡΕΦΟΝΤΗΣ

ΑΝΑΞΙΜΕΝΗΣΝΗΘΘ

ΣΩΚΡΑΤΗΣΘΚΕΠΟΣ

2. Στον αρχαίο μύθο «Βελλεροφόντης», που έγινε τραγωδία από τον Ευριπίδη, ο ήρωας πάνω σε ένα φτερωτό άλογο, τον Πήγασο, πετάει στον Ουρανό για να ανακαλύψει τα μυστήρια των θεών. Τελικά, οι θεοί τον τιμωρούν κατακρημνίζοντάς τον από τα σύννεφα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση οι θεοί κρατούν ζηλότυπα τα μυστικά τους και δεν τα αποκαλύπτουν στους ανθρώπους. Συμβαίνει το ίδιο με τον Θεό του Χριστιανισμού; Να τεκμηριώσετε την άποψή σας.

3. Στην αρχαία Αθήνα υπήρχε ένας βωμός αφιερωμένος στον «άγνωστο Θεό». Ποιος είναι ο λόγος που οδήγησε τους Αθηναίους να χτίσουν έναν τέτοιο βωμό; Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες για τον βωμό αυτό;

Εικ. 2^η: Ο Μωυσής και η φλεγόμενη Βάτος, 13ος αι. μ.Χ., Μονή Αγίας Αικατερίνης, Σινά.

3. Ο Χριστός είπε: «Εγώ είμαι η Αλήθεια»

- Ο Χριστός είναι η οδός, η αλήθεια και η ζωή
- Η αλήθεια δεν είναι μία αφηρημένη ιδέα αλλιά ένα συγκεκριμένο Πρόσωπο, ο ίδιος ο Χριστός
- Η αλήθεια αυτή, που αποκάλυψε ο Χριστός, μπορεί να γίνει βίωμα για τον κάθε άνθρωπο

«Ο ερχομός του Χριστού στον κόσμο ήταν ο πιο καθοριστικός σταθμός στο ταξίδι μου στον χρόνο. Για πρώτη φορά ένιωσα ότι η αλήθεια δεν ήταν κάποια λόγια ή θεωρίες αλλιά ένα Πρόσωπο συγκεκριμένο, ο ίδιος ο Χριστός.

Αυτό ήταν κάτι που με δυσκολία καταλάβαινα. Πώς ήταν δυνατόν να ταυτίζεται η αλήθεια με τον ίδιο τον Χριστό; Τον ακολούθησα λοιπόν, για να ζήσω από κοντά αυτήν την αλήθεια, που τελικά θα άλλαζε τα πάντα.

Ένα βράδυ ο Χριστός, λίγο πριν το Πάθος του, θέλοντας να καθησυχάσει και να παρηγορήσει τους μαθητές του, τους είπε: «Ας μην ταραξεται η καρδιά σας. Να πιστεύετε στον Θεό, να πιστεύετε και σε μένα...» και τους αποκάλυψε: «Εγώ είμαι η οδός, η αλήθεια και η ζωή. Κανένας δεν έρχεται στον Πατέρα παρά μόνο δι' εμού» (Ιωάν.14,6).

Ακολουθώντας τον Χριστό, τον ακούω να ξαναμιλάει για την αλήθεια, όταν ανακρίνεται από τον Πιλάτο.

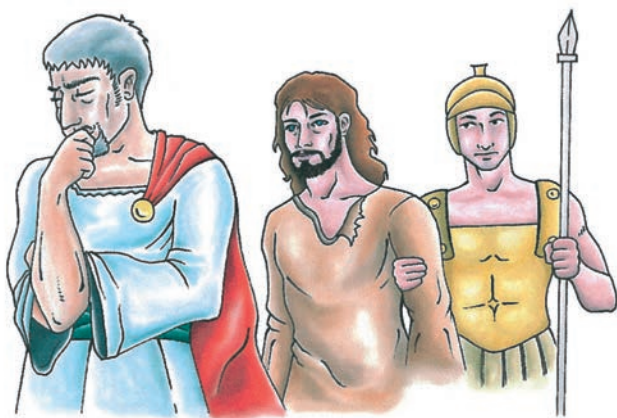
- Είσαι ο βασιλιάς των Ιουδαίων;
- Εσύ το λες, απαντά ο Χριστός.
- Είσαι, λοιπόν, ή δεν είσαι ο βασιλιάς των Ιουδαίων; ρωτά εκνευρισμένος ο Πιλάτος.

- Η βασιλεία μου δεν είναι από αυτόν τον κόσμο, γιατί αν ήταν, οι υπήκοοί μου θα αγωνίζονταν, για να μη συλληφθώ. Δεν έχω έρθει στον κόσμο για να κυβερνήσω, όπως οι άλλοι άρχοντες, αλλιά για να αποκαλύψω την αλήθεια, είπε ήρεμα ο Χριστός.

Και τότε ο Πιλάτος αμέσως τον ρωτά:

-Τι είναι λοιπόν αλήθεια;

Ο Χριστός, όμως, δεν του απάντησε. Ο Πιλάτος μάλλον απογοητεύτηκε. Ίσως περίμενε να ακούσει κάποια θεωρία και δεν μπορούσε να αντιληφθεί ότι η Αλήθεια βρισκόταν ολοζώντανη μπροστά του. Η Αλήθεια αυτή ήταν μια πραγματική απειλή για την κρατική εξουσία, που εκπροσωπούσε ο Πιλάτος εκείνη την εποχή στην Ιουδαία και που βασιζόταν στη βία και στον φόβο. Γιατί ο Χριστός ήταν η βιωμένη αλή-

*Ο Χριστός
αποκαλύπτει
την αλήθεια
στους μαθητές του*

*Η αλήθεια είναι
ο ίδιος ο Χριστός*

* Βλ. Γλωσσάριο

θεια που σώζει. Όποιος τον ακολουθούσε θα ζούσε μια αλήθεια διαφορετική, η οποία θα μεταμόρφωνε ολόκληρη την ύπαρξή του και θα του χάριζε την πραγματική ελευθερία.

Αυτή η αποκάλυψη με είχε συναρπάσει. Τίποτα από όσα είχα ακούσει δεν μπορούσε να συγκριθεί με την αληθινή ζωή που πρόσφερε ο Χριστός. Αισθανόμουν ότι τώρα άρχιζε για μένα η πιο βαθιά γνωριμία με την Αλήθεια».

Εικ. 3^η: Ο Χριστός ένθρονος.
Τοιχογραφία 13ου αι. μ.Χ.,
Πρωτάτο, Άγιον Όρος.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

«Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἐξ ὕψους ὁ Σωτὴρ
ἡμῶν, ἀνατολή ἀνατολῶν·
καὶ οἱ ἐν σκότει
καὶ σκιᾷ εὗρομεν τὴν ἀλήθειαν·
καὶ γὰρ ἐκ τῆς Παρθένου
ἐτέχθη ὁ Κύριος».

«Μας επισκέφθηκε από ψηλά ο Σωτήρας μας, αυτός που
είναι η Ανατολή των Ανατολών. Και εμείς που βρισκόμα-
σταν στο σκοτάδι και τη σκιά βρήκαμε την Αλήθεια.
Γιατί ο Κύριος γεννήθηκε από την Παρθένο».

Εξαποστειλάριο του Όρθρου των Χριστουγέννων

Ερωτήσεις -Ασκήσεις

1. Να χαρακτηρίσετε με την ένδειξη Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ) τις προτάσεις που ακολουθούν:

α) Η αλήθεια που αποκάλυψε ο Χριστός, ήταν παρόμοια με αυτή που είχαν διατυπώσει οι αρχαίοι φιλόσοφοι.	Σ ☐	Λ ☐
β) Ο Πιλάτος κατάλαβε ποια ήταν η αλήθεια.	Σ ☐	Λ ☐
γ) Η αλήθεια ταυτίζεται με το πρόσωπο του Χριστού.	Σ ☐	Λ ☐

2 Ο Χριστός είπε: «Εγώ είμαι η Αλήθεια». Γιατί με αυτή τη φράση ανοίγεται στον άνθρωπο η δυνατότητα μιας αυθεντικής ζωής; Ποια ήταν η διαφορά της Αλήθειας αυτής από την αλήθεια που εκπροσωπούσε η κρατική εξουσία εκείνης της εποχής;

3. Να δραματοποιήσετε τη συνάντηση του Χριστού με τον Πιλάτο.

4. Μία συνάντηση με την Αλήθεια

- Οι πρώτοι μαθητές του Χριστού, Ανδρέας και Ιωάννης, μεταφέρουν το μήνυμα της Αλήθειας και σε άλλους ανθρώπους
- Ο Φίλιππος μιλάει για τον Μεσσία Χριστό στον φίλο του Ναθαναήλ, ο οποίος αποφασίζει να τον γνωρίσει από κοντά
- Ο Ναθαναήλ πιστεύει στον Χριστό, που υπόσχεται σε όσους τον ακολουθήσουν την αποκάλυψη της Αλήθειας

*Οι πρώτοι μαθητές
του Χριστού*

«Το ταξίδι μου, που, μετά τη συνάντηση με τον Χριστό, φαινόταν να μετατρέπεται από αναζήτηση της αλήθειας σε πορεία μέσα στην Αλήθεια, με οδήγησε στην περιοχή της Παλαιστίνης. Εκεί ξεκίνησαν όλα, όταν ο Ιωάννης ο Βαπτιστής αναγνώρισε τον Χριστό ως τον Μεσσία που όλοι περίμεναν.

Οι καιροί είναι πραγματικά δύσκολοι αυτή την εποχή στη Γαλιλαία. Φήμες έρχονται από παντού για την οργή του βασιλιά Ηρώδη* που δε θα αργήσει να ξεσπάσει εναντίον του Ιωάννη του Βαπτιστή. Αυτό το καταλαβαίνει πια και ο ίδιος ο Ιωάννης. Άλλωστε γνωρίζει ότι η αποστολή του έχει ολοκληρωθεί, διότι έχει έρθει στον κόσμο η Αλήθεια, για την οποία τόσο καιρό προφήτευε. Νιώθοντας ότι το τέλος πλησιάζει ζητάει από τους μαθητές του, Ανδρέα και Ιωάννη, να ακολουθήσουν τον Χριστό. Και οι δύο ανταποκρίθηκαν πρόθυμα στην προτροπή του δασκάλου τους και ζήτησαν από τον Χριστό να τους δεχτεί ως μαθητές του. Σε αυτούς τους δύο δεν άργησε να προστεθεί και ο Φίλιππος, που καταγόταν από την περιοχή της Γαλιλαίας. Η αποκάλυψη της Αλήθειας ήταν συγκλονιστική για τους μαθητές: ο Μεσσίας είχε έρθει στον κόσμο.

Ο Φίλιππος γρήγορα αναζητά τον αδελφικό του φίλο Ναθαναήλ και του λέει:

– Έρθε εκείνος, για τον οποίο μίλησε ο Μωυσής και οι προφήτες. Αυτός είναι ο Ιησούς από τη Ναζαρέτ.

Ο Ναθαναήλ δε δείχνει να ενθουσιάζεται από τα λόγια του φίλου του. Φαντάζεται ότι άλλος ένας προφήτης, σαν αυτούς που κατέκλυζαν την Παλαιστίνη εκείνους τους δύσκολους καιρούς, έχει ενθουσιάσει τον Φίλιππο. Άλλωστε, πώς είναι δυνατόν ο Μεσσίας να κατάγεται από μια τόσο μικρή πόλη, όπως η Ναζαρέτ;

Απαντά λοιπόν κουρασμένα στον Φίλιππο:

– Πώς είναι δυνατόν να προέλθει κάτι καλό από τη Ναζαρέτ;

Ο Φίλιππος όμως δεν καταθέτει εύκολα τα όπλα. Είναι πεπεισμένος ότι αν ο Ναθαναήλ γνωρίσει τον Χριστό θα διαλυθούν οι αμφιβολίες του. Έτσι απαντά στον Ναθαναήλ με μια πρόσκληση.

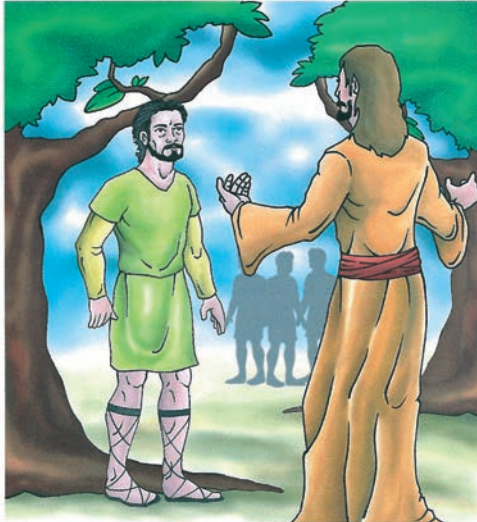
– Έλα και δες με τα ίδια σου τα μάτια**.

* Βλ. Γλωσσάριο

** «έρχου και ἴδε» (Ιωάν. 1,47).

Ξεκινά λοιπόν ο Ναθαναήλ για να γνωρίσει τον άνθρωπο από τη Ναζαρέτ από κοντά. Ο Χριστός βλέποντας τον Ναθαναήλ να πλησιάζει τού λέει:

– Να ένας γνήσιος Ισραηλίτης, που η καρδιά του δεν έχει κανένα δόλο. Σε είδα που ήσουν κάτω από μια συκιά, πριν σε συναντήσει ο Φίλιππος.

*Ο Ναθαναήλ
αναγνωρίζει τον
Ιησού ως Μεσσία*

Ο Ναθαναήλ μένει έκπληκτος. Ο Ιησούς από τη Ναζαρέτ γνώριζε περισσότερα απ' όσα περίμενε. Έτσι, συγκλονισμένος από τα λόγια του Χριστού, τού λέει:

– Δάσκαλε, τώρα καταλαβαίνω ότι είσαι ο Υιός του Θεού.

Και τότε ο Ιησούς τον ρωτά:

– Αλήθεια, πιστεύεις ότι είμαι ο Υιός του Θεού, επειδή σου είπα ότι καθόσουν κάτω από μια συκιά; Σίγουρα θα δεις και πιο σπουδαία πράγματα από αυτό.

Ήταν αδύνατον πια για μένα να μην ακολουθήσω τον Χριστό και τους μαθητές του. Ήμουν βέβαιος ότι το κάλεσμα αυτό προς τον Ναθαναήλ ήταν ένα κάλεσμα ζωής προς όλους τους ανθρώπους όλων των εποχών για να ακολουθήσουν τον Θεό και να ενωθούν μαζί του....».

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

«Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· εἴ τις θέλει
ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν
καί ἄράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ
καί ἀκολουθήτω μοι».

Τότε εἶπε ὁ Ἰησοῦς στους μαθητές του: «Εάν κανείς θέλει να με ακολουθήσει, ας ἀπαρνηθεῖ τον εαυτό του και ας σηκώσει τον σταυρό του και ας με ἀκολουθήσει».

Ματθ. 16, 24

Ερωτήσεις - Ασκήσεις

1. Να συμπληρώσετε τις λέξεις που λείπουν:

«Το ταξίδι μου μετά τη συνάντηση με τον Χριστό φαινόταν να μετατρέπεται από....., σε πορεία

«πιστεύεις ότι είμαι....., επειδή σου είπα ότι καθόσουν κάτω από μια συκιά; Σίγουρα θα δεις και πιο από αυτό».

2. Μπορείτε να χαρακτηρίσετε τον Ναθαναήλ; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με συγκεκριμένες αναφορές στο κείμενο.

3. Να αναλύσετε το βαθύτερο νόημα των λόγων του Χριστού: «Αλήθεια, πιστεύεις ότι είμαι ο Υιός του Θεού; επειδή σου είπα ότι καθόσουν κάτω από μια συκιά; Σίγουρα θα δεις και πιο σπουδαία πράγματα από αυτό». Ποια ήταν τα πιο σημαντικά γεγονότα που θα ζούσε ο Ναθαναήλ;

4. Γιατί ο Ναθαναήλ θεώρησε ότι τίποτα καλό δεν μπορεί να προέλθει από τη Ναζαρέτ; Υπάρχουν και άλλες τέτοιες περιπτώσεις, όπου κρίνουμε τους συνανθρώπους μας με βάση την καταγωγή τους; (Μπορείτε ν' αναπτύξετε τη συγκεκριμένη ερώτηση και ως σχέδιο εργασίας, με θέμα «το κοινωνικό πρόβλημα της ξενοφοβίας»).

Εικ. 4^η: Ο Ναθαναήλ.